

Uvod

Nasleđivanje je prenos duhovnih i materijalnih osobina i vrednosti sa predaka na potomke, vremenska veza međuzavisnosti svih generacija, lanac kontinuiteta. Odatle, nasleđe ne predstavlja samo pravni pojam, već naprotiv, javlja se i u mnogim drugim naukama, kako prirodnim, tako i u društvenim (sociologija, istorija, biologija, psihologija...). U istoriji prava, nasleđivanje se dugo nije moglo odvojiti od biološke i religijske osnove. Tako, na primer, u Rimskom pravu, bilo je istaknuto da naslednik neosporno ima ista prava i obaveze kao i umrli. To ukazuje na drevna shvatanja o naslednom pravu. Takođe, Rimljani su govorili da je velika nesreća umreti bez testamenta. Danas, tradicionalna shvatanja, ustupila su mesto savremenijim, gde nasleđivanje ima imovinski karakter, i najčešće se označava kao prelaženje imovine sa umrlog na druga lica, kao i ustupanje prava i zaostavštine, tj. stvari i prava umrlog na njegove naslednike. Ipak, i u savremenim pravima je usvojena rimska praksa testamentiranog nasleđivanja. U nauci se pretpostavke za nasleđivanje označavaju kao pravne činjenice na osnovu kojih nastupa nasleđivanje, ili kao osnovni uslov za nasleđivanje. Mnogi autori navode tri osnovne pretpostavke za nasleđivanje: smrt ostavioca, postojanje naslednika i osnov pozivanja na nasleđe. Ipak, najbitnije pretpostavke za nasleđivanje su postojanje zaostavštine i smrt ostavioca (delacija), iz kojih proizilaze neki osnovi na nasleđe: ugovor o nasleđivanju, zaveštanje (testament) ili, pak, zakon (u nekim starim pravima – običaj). Iz navedenog sledi da je postojanje zaostavštine jedan od bitnih uslova za nastajanje naslednopravnog odnosa, jer ako umrli nije ostavio imovinu, ostavinski sud nema o čemu da raspravlja, pa se postupak obustavlja. U svim našim zakonima, dopuštena su samo dva osnova, kao preduslov za pozivanje na nasleđe, a to su zakon i zaveštanje, odnosno testament. Do zakonskog nasleđivanja dolazi ako nema testamenta, ili je on ništav, ako zaveštanjem, odnosno testamentom nije obuhvaćena celokupna imovina (zaostavština) i ako zaveštajni naslednik ne može ili neće da se primi nasleđa. Prema našim zakonima o nasleđivanju, moguće je da naslednik u istom slučaju, nasleđuje delimično po testamentu a delimično kao zakonski naslednik (naravno, to se odnosi na različite delove zaostavštine). Ugovor o nasleđivanju, bar za sada, nije dopušten u Srbiji. U državama anglo-američkog pravnog sistema, primenjuje se testamentirano nasleđivanje, tako da se i zakonsko nasleđivanje bazira na testamentiranom. U evropskokontinentalnom sistemu prava, nasuprot, pravilo je zakonsko nasleđivanje. Najčešće činjenice na kojima se zasniva zakonski red nasleđivanja jesu srodstvo (krvno i građansko) i bračna veza. U xx veku, u pojedinim pravima, javile su se i neke druge činjenice, kao na primer zajednica života, izdržavanje, vanbračna veza i drugo. Tako se, iz svega gore navedenog, može zaključiti da nasledno pravo ima dva osnovna značenja: objektivno i subjektivno. U objektivnom smislu se podrazumevaju sva pravila i propisa koji uređuju nasleđivanje, a pod subjektivnim se podrazumeva konkretno ovlašćenje određenog lica da na osnovu objektivnog naslednog prava stekne pravo na nasleđivanje zaostavštinu ostavioca.

1. Pojam zaveštanja

Zaveštanje (testament, oporuka, poslednja volja) predstavlja zakonom uređeni oblik jednostrane, strogo lične izjave volje za to sposobnog lica, kojom ono određuje raspodelu svoje imovine posle svoje smrti i, eventualno, daje druge izjave i naredbe u vezi sa svojom smrću. Drugim rečima, pravilo je da zaveštanjem zaveštalac uređuje raspodelu imovine za slučaj svoje smrti, ali pored toga zaveštalac može da unese i neke neimovinske odredbe, a izuzetno takve odredbe mogu činiti i isključivu sadržinu testamenta. Na primer: priznanje vanbračnog očinstva, određivanje mesta i načna sahrane i drugo. Testament u pravnom, tj naslednopravnom smislu reči treba razlikovati od tzv. umetničkih, političkih ili književnih testamenata. I u naslednopravnom smislu reč zaveštanje, odnosno testament ima više značenja. U formalnom smislu, *zaveštanje je svaka izjava volje uperena na postizanje nekog naslednog efekta, tj. bilo čega što može činiti sadržinu testamenta, data u zakonom utvrđenom obliku za testament.*¹ Izjava volje, koja nema nikakve veze sa onim što može biti sadržina testamenta ne može se smatrati testamentom ni u formalnom smislu. Npr. izjava volje koja se tiče političke situacije, naučnog ili umetničkog shvatanja ili mišljenja, sama po sebi, bez obzira na zadovoljenje forme, ne može se smatrati testamentom ni u formalnom smislu. Što se tiče ovog, formalnog smisla, zaveštalac može imati više testamenata, i u tom slučaju oni će se međusobno dopunjavati, ali i isključivati. U materijalnom smislu, zaveštalac može imati samo jedan testament. Naime, zaveštalac može ostaviti više testamenata u formalnom smislu, ali sud mora, uzimajući sve okolnosti u razmatranje, ustanoviti šta je poslednja volja ostavioca. *Poslednja volja mora biti jedinstvena i jedna, i to je ono što testament čini materijalnim.*²

1.1. Istorijat zaveštanja

Da bi testament mogao da se pojavi, bilo je potrebno da se u društvu afirmiše individua i njena volja. To, naravno nije bilo moguće u uslovima primitivnog razvoja društva. Drevna prava, izgleda da nisu uspela da dođu do toga da subjekat svojom voljom postavi sebi naslednika. Taj odlučujući korak je načinilo rimsko pravo. Testament se kod Rimljana pojavio najverovatnije u periodu VII-VI v.pne., u vreme raspada zajedničke i nastanka privatne svojine. Međutim, volja pojedinca morala je biti izrečena pred narodnom skupštinom, i o tome se u početku glasalo. Taj prvi testament bio je, dakle, usmeni i javni. Sledeći oblik testamenta nastao je oko 70.god pne. gde su se kao najvažniji elementi forme javili pečati i potpisi svedoka, čime se objavilo da će se svako pismo koje sadrži postavljanje naslednika, sa eventualnim drugim odredbama, smatrati testamentom ako sadrži potpis zaveštaoca i sedmoro svedoka. Ostavilac je svoju poslednju volju

¹ Cvetković M. : LIŠENJE MOGUĆNOSTI NASLEĐIVANJA, Beograd, 1956.

² Cvetković M. : LIŠENJE MOGUĆNOSTI NASLEĐIVANJA, Beograd, 1956.

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU

WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](#)

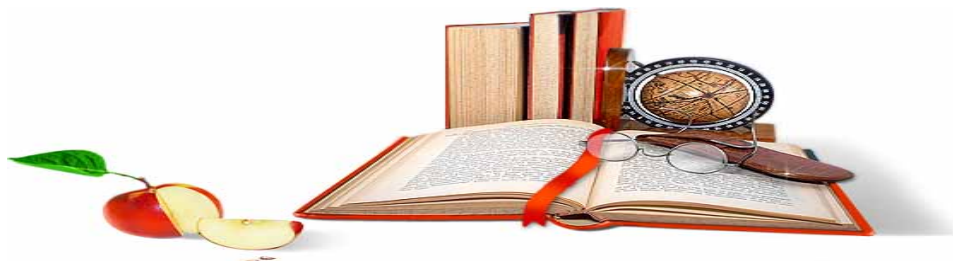
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MAGISTARSKI.COM

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com

